

ПЕДАГОШКИ ПЛУРАЛИЗАМ И НОВ УЧИТЕЛ ЗА НОВОТО ВРЕМЕ

Образованието на учителите е клучно прашање на секоја земја. Квалитетот на воспитно образовниот кадар и квалитетот во образованието директно влијае на нивото на образовните достигнувања на секоја индивидуа. Прашањето за квалитетот на образованието на кадарот е постојано присутно во јавноста особено денес кога се зборува и за мирување од образование на ваквиот кадар.

Имаме ли премногу наставници или имаме премалку квалитетни наставници? На ова прашање мораме да одговориме и со тоа треба да се соочиме.

Време е, и конечно имаме должност да почнеме со промените во пристапот на образованието на учителите, а со тоа и на училиштата. Нашите студенти - идни учители стекнуваат знаења и наставни вештини за работа во училиштата во кои доминираат наставни и дидактички модели за кои многу добро знаеме дека се одамна надминати и застарени. Во многу европски земји почнуваат да работат со т.н. модел-училишта или експериментални училишта кои се во составот на универзитетите, а во кои се експериментира со новите методи или се воведуваат највредните елементи на познатите и признати алтернативни училишта.

Во членот 28 од Општата декларација за правата на човекот, стои дека: „Родителите имаат право првенствено во изборот на видот на образованието на своите деца“. Оттука, ако си го поставиме прашањето сите во државата кои носиме одговорност за системот на воспитание и образование на децата: Како оваа одредба се толкува и сфаќа кај нас? Каков избор имаат родителите од модели и концепти на училишта и учители? Тогаш ќе констатираме дека повеќе од 60 години ние всушност мораме да одиме во истото училиште, да учиме според истите наставни планови и програми, да не воспитуваат и образуваат истите учители, со истите методи и техники, на истиот начин, во истиот простор, од истите учебници, да немаме право на избор на алтернативни педагошки концепции и модели, дури и училиштето во кое мораме да учиме се одредува со одредба во која „детето мора да се запише во училиштето според соодветното место на живеење“. Училиштата и тогаш и денес работат во две смени. Истата училница ја користат две одделенија. И за жал и денес тоа се уште продолжува и трае, упорно и упорно.

Најголемиот број родители училиштето го сфаќаат како место во кое треба да ги остават децата додека се со работните обврски. Училиштето се грижи за децата и нивното воспитание според принципите на сеуште доминантното педагошко едноумие – еден концепт на училиште. Оние родители кои не се задоволни од таквиот систем на образование и воспитание бараат начини да ги „пополнат празнините“ кај своите деца со образование надвор од редовниот систем, и често децата посетуваат други неформални училишта, приватни

часови за учење на уметнички, јазички и спортски вештини, или тоа го прават самите родители во семејната заедница. Така децата се изложени на дуализам во воспитанието и образованието: она што го прави државното училиште и она што го организираат родителите по нивна желба.

Во еден динамичен процес на новите медиуми, во систем во кој младите го развиваат чувството за пикосекунди и нанопростор (комјутерите работат со тие брзини), за децата веќе е неприфатлива наставата која се реализира во класичен училишен простор (училница) и традиционалното училишно време. Тој простор е веќе неподнослив за нив, а времето неиздрижливо и бавно. Во ваков систем на образование на младите генерации не може да се снајде и учителот.

Во земјите од Европска унија постои долга традиција на педагошки и училишен плурализам кој е граден и развиван повеќе од стотина години. На нашите простори е потребен чекор кој ќе биде тежок на почетокот да се издржи и развие. Потребен е педагошки плурализам како можност од различни државни и приватни училишта, бидејќи во воспитувањето на децата „утре“ не постои. Децата се воспитуваат „денес“, децата „утре“ се возрасни луѓе на кои родителите и образованието веќе не им се потребни за воспитание.

Во светот не постои најдобро училиште. Постојат само различни модели на училишта.

Кирил Барбареев

Факултет за образовни науки - Штип

Нова Македонија, вторник 20.12.2011 година.